

Grenswaarden voor asbest gaan omlaag

1 juli 2014

De grenswaarden voor het werken met asbestvezels gaan omlaag per 1 juli 2014. Dat is een gevolg van nieuwe wetenschappelijk inzichten die aantonen dat de gezondheidsrisico's veel groter zijn dan eerder werd aangenomen. De grenswaarde voor witte asbest (chrysotiel) gaat per 1 juli 2014 en die van de andere soorten waarschijnlijk op 1 januari 2015.

Op dit moment geldt voor alle asbestvezels dezelfde grenswaarde van 10.000 vezels per kubieke meter. In 2010 bracht de Gezondheidsraad een advies uit waaruit bleek dat de gezondheidsrisico's van kankerverwekkende asbestvezels ernstiger waren dan voorheen werd aangenomen. Bovendien bleek dat de risico's niet voor alle asbestvezels hetzelfde zijn. De overheid heeft besloten de nieuwe lagere advieswaarden van de Gezondheidsraad over te nemen. Op 1 juli 2014 gaat de grenswaarde voor chrysotiel omlaag van 10.000 naar 2.000 vezels per kubieke meter (berekend over een blootstellingsduur van 8 uur per dag). Voor amfibole asbestvezels blijft de grenswaarde vooralsnog 10.000 vezels per kubieke meter. Voor deze vezels gaat de grenswaarde waarschijnlijk per 1 januari 2015 omlaag naar 300 vezels per kubieke meter. De gevolgen voor de praktijk zijn beperkt zo lang het gaat om het verwijderen van materialen waar witte asbest in zit. Indien het gaat om asbestsaneringen waarbij amfibole asbestvezels voorkomen, zijn ingrijpende aanpassingen nodig. Om die reden wordt de verlaging van de grenswaarde voor deze asbestvezels later doorgevoerd. Tot de amfibole asbestvezels worden actinoliet, amosiet, anthofylliet, tremoliet en crocidoliet gerekend.

Buiten de aanpassing van de grenswaarden worden ook enkele aanpassingen in het risicoklassesysteem voor maatregelen bij asbestverwijdering doorgevoerd en de eindmeting na asbestverwijdering. Daarnaast zijn aanpassingen in de certificatieschema's voor asbest (bijlagen arboregeling), de meetmethode voor asbest en de NEN-normen waarnaar verwezen wordt in de certificatieschema's nodig. Deze aanpassingen gaan eveneens in op 1 juli voor zover van toepassing op chrysotiel. Voor zover noodzakelijk voor amfibole asbestvezels worden dergelijke wijzigingen waarschijnlijk per 1 januari 2015 doorgevoerd.

De Nederlandse overheid heeft de Europese Commissie verzocht de Europese grenswaarden voor asbest in overeenstemming te brengen met de nieuwe wetenschappelijke inzichten over de risico's van asbestvezels.

Bijzonderheden

Risico op kanker door asbestblootstelling blijft gelijk

Voor kankerverwekkende stoffen bestaat er geen drempelwaarde waaronder het risico nul is. De Gezondheidsraad is van oordeel dat de gezondheidsrisico's van asbestvezels groter zijn dan verwacht. De verlaging van de grenswaarden voorkomt dat werknemers een hoger risico lopen dan maatschappelijk verantwoord wordt geacht. Dit betekent dat het risico op beroepsmatige kanker door asbest niet hoger is dan 1 op de miljoen werknemers per jaar.

Asbest is in het verleden veel gebruikt, bijvoorbeeld in gebouwen en woningen, vanwege de goede eigenschappen. Asbestvezels kunnen bij inademing echter diep in de longen doordringen en op termijn buikvlieskanker, longvlieskanker en asbestose (stoflongen) veroorzaken. Hieraan sterven jaarlijks in Nederland naar schatting zo'n 700 mensen. De termijn tussen blootstelling en ziek worden kan tientallen jaren duren.

Kostenstijging asbestsaneringen

De kosten voor asbestsaneringen zullen in totaal 19 miljoen euro duurder worden. Asbestsaneringen worden gemiddeld 6 tot 7% duurder. De hogere kosten treden vooral op bij saneringen met amfibole asbestvezels. Die worden circa 60% duurder. Deze kostenstijgingen worden in belangrijke mate veroorzaakt doordat voor het meten van de lagere grenswaarden bij de eindbeoordeling de inzet van een scanningelektronenmicroscopie noodzakelijk is.

Aanpassing risicoklasse benadering bij asbestverwijdering

Het aantal vezels tijdens de activiteiten is onderscheiden in drie afzonderlijke risicoklassen:

Risicoklasse 1

Tijdens de werkzaamheden is de concentratie van chrysotiele asbestvezels in de ademzone van de betreffende werknemer(s) kleiner dan 2.000 vezels/m³ en de concentratie van amfibole asbestvezels in de ademzone van de betreffende werknemer(s) kleiner dan 10.000 vezels/m³.

Risicoklasse 2

Tijdens de werkzaamheden is de concentratie van chrysotiele asbestvezels in de ademzone van de betreffende werknemer(s) tussen de 2.000 en de 1.000.000 vezels/m³ en de concentratie van amfibole asbestvezels in de ademzone van de betreffende werknemer(s) tussen de 10.000 en de 1.000.000 vezels/m³.

Risicoklasse 3

Tijdens de werkzaamheden is de asbestvezelconcentratie in de ademzone van de betreffende werknemer(s) hoger dan 1.000.000 vezels/m³.

Het Arbeidsomstandighedenbesluit wijst aan deze drie risicoklassen (onderstaande tabel) een eigen specifiek veiligheidsregime toe.

Risicoklasse 1: Licht regime, vergelijkbaar met de oude 'vrijstellingsregelingen' (Art. 4.44)

Risicoklasse 2: Standaardregime conform SC-530 (Art. 4.48)

Risicoklasse 3: Verzwaard regime conform SC-530, uitsluitend voor verwijdering van 'risicovolle' niet-hechtgebonden materialen zoals spuitasbest, leiding- en ketelisolatie, brandwerend board en asbestkarton (Art. 4.53a)

Aanpassing meetmethode

In de arbeidsomstandighedenregeling vervalt de hele paragraaf 4.5 over de meetmethoden voor asbest. Volstaan wordt met een aangepast artikel 4.47 van het arbobesluit waarin is bepaald dat de meting wordt uitgevoerd overeenkomstig een voor dat doel geschikte genormaliseerde meetmethode of een andere methode, indien deze gelijkwaardige resultaten oplevert. Bij ministeriele regeling kunnen nadere regels worden gesteld over deze methodes, maar daarvan is voornamelijk geen gebruik gemaakt. In de praktijk betekent dit dat de meetmethoden waarnaar in de certificatieschema's voor asbest wordt verwezen, uitgevoerd moeten worden. Met name de veel lagere toetswaarde voor de amfibole asbestvezels dwingt tot het toepassen van de fasecontrastelektronenmicroscopie, hetgeen veel hogere kosten met zich meebrengt dan de tot nu toe toegepaste fasecontrastmicroscopie.

Wijziging certificatieschema's

De certificatieschema's die relevant zijn voor asbestsanering en per 1 juli worden aangepast betreffen de bijlagen XIIa, XIIb, XIIc, XIIId, XIIIE en XIIIf van de arbeidsomstandighedenregeling. De betreffende certificatieschema's bevatten verwijzingen naar de nieuwe NEN-normen.

Bron: <http://www.arbowetweter.nl>